

A Pécsi Ítéltábla a Dr. Sárkány Ügyvédi Iroda által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - az 5* Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen szerződés teljesítése iránt indított perében a Somogy Megyei Bíróság 23.P.20.967/2010/34. számú ítélete ellen az alperes által 35-ös sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, és az alperes marasztalásának összegét 4.249.945 (négymillió-kettőszáznegyvenkilencezer-kilencszáznegyvenöt) forintra, ennek 1.088.921 (egymillió-nyolcvannyolcezer-kilencszázhuszonnégy) forintos tőkerésze alapján a 2010. július 13. napjától, 3.161.024 (hárommillió-százhatvanegyezer-huszonnégy) forintos tőkerésze alapján a 2011. augusztus 02. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre az elsőfokú ítéletben írtak szerint számított kamataira leszallítja. A keresetet ezt meghaladóan tekinti elutasítottnak.

Az alperes által a felperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 75.900 (hetvenötezer-kilencszáz) forintra leszallítja.

A felperes által a Magyar Államnak fizetendő elsőfokú eljárási részilleték összegét 216.300 (kettőszáztizenhatezer-háromszáz) forintra felemeli.

Az alperes által a Magyar Államnak fizetendő elsőfokú eljárási részilleték összegét 255.000 (kettőszázötvenötezer) forintra leszallítja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 4.499.945 forintot és ennek a 2010. július 13. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre minden késedelemmel érintett naptári félévre az adott félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát, valamint 200.000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az alperest 269.930 forint, a felperest 20.315 forint eljárási illeték megfizetésére kötelezte az állam javára.

Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a peres felek házastársak voltak, házassági életközösségük 2000. június 28-án megszakadt. Házasságukat a K Városi Bíróság a 2004. április 29-én jogerőre emelkedett ítéletével felbontotta. A házastársi közös vagyon megosztása tárgyában a felek először 2003. november 14-én, majd 2005. július 20-án, végül 2007. március 12-én kötöttek teljes körű rendezésre irányuló szerződéseket, az újabb megállapodással hatálytalanítva a korábbi megállapodást. A 2007. március 12-i utolsó megállapodásukban rögzítették, hogy házastársi közös vagyonukba tartozó ingatlanokat értékesíteni kívánják 96.000.000 forint értékben, a befolyó vételárból 13.000.000 forintot ügyvédi letéti számlán elkülönítenek a megállapodás aláírásakor folyamatban lévő bírósági per tárgyát képező közös adótartozás rendezésére akként, hogy amennyiben a végleges tartozás meghaladná az elkülönített összeget, azt fele-fele arányban kiegészítik, amennyiben pedig a fizetendő tartozás nem éri el az elkülönített összeget a többletet fele-fele arányban elosztják egymás között. Megállapodtak az ingatlanokon fennálló terhek rendezésének módjáról és a még fennmaradó vagyon elosztásáról. A szerződés végén közösen nyilatkoztak arról, hogy amennyiben az okiratban rögzített összegek megfizetésre, a tartozások rendezésére kerülnek, egymással szemben semmilyen követelésük nem áll fenn. Az ingatlanok eladását követően 2007. november 30-án újabb megállapodást kötöttek, amellyel a befolyt vételáratösszegszerűen elosztották egymás között és megerősítették, hogy a 13.000.000 forint továbbra is ügyvédi letéti számlán marad, valamint újból kijelentették, hogy egymással szemben a 2007. március 12-i megállapodással kapcsolatban semmilyen egyéb követelésük nem áll fenn. 2008. március 13-án megállapodtak abban, hogy a 13.000.000 forintos letéti összeget egyenlő arányban megosztják, azokat a letéteményes ügyvéd külön alszámlán fogja kezelni. A letéteményes egyúttal kötelezettséget vállalt arra, hogy a felperesnek járó részből 4.300.000 forintot átutal a felperes bankszámlájára. Később a még letétben maradt pénzösszegeket a letétet kezelő ügyvéd a peres felek részére hiánytalanul kifizette. A peres feleknek a házassági életközösségük alatt megkezdett közös vállalkozási tevékenységéből keletkezett közös adótartozást az A S Igazgatósága jogerős határozatában a felperes terhére 2000. évre 3.260.430 forintban, 2001. évre 436.510 forintban állapította meg személyi jövedelemadó kategóriában, valamint 2001. évre 175.000 forintos áfahiányt is megállapított, továbbá rendelkezett az adóbírság és a késedelmi pótlék előírásáról. A S Bíróság a 20.K.20.037/2009/3. számú ítéletével a felperesnek az adóügyben hozott határozat felülvizsgálata iránti keresetét elutasította. A felperessel szemben indult adóvégrehajtási eljárásban 2007. március 12. napját követően a felperes befizetése valamint a részére járó áfa és eljárási illeték visszatartása folytán 8.999.890 forint térült meg az adótartozásból.

Az elsőfokú bíróság a felperes 4.937.418 forint és 2010. július 13. napjától számított késedelmi kamatai megfizetésére irányuló módosított keresetét részben teljesítette az ítéletével a Csjt. 31.§ (5) bekezdése folytán alkalmazandó Ptk. 338.§ (1) bekezdése alapján. Az előbbi jogszabályi rendelkezés a házastársak közötti vagyoni viszonyokra a polgári törvénykönyv rendelkezéseinek megfelelő alkalmazását rendeli, az utóbbi szerint pedig ha valamely társkötelezett a jogosultnak a kötelezettségét meghaladó szolgáltatást teljesített, a többi társkötelezettel szemben - a követelésnek őket terhelő része erejéig - megtérítési követelése támad. Kifejtette, hogy a peres felek szerződési

nyilatkozattal is kölcsönösen kötelezettséget vállaltak a fennálló közös adótartozásuk rendezésére. E kötelezettségvállalás pedig nem szűnt meg önmagában amiatt, hogy a peres felek az erre a célra elkülönített pénzt utóbb egyéb célokra használták fel. Az adóhatóság 2011. augusztus 02-án kelt igazolása alapján állapította meg a peres feleket egyaránt terhelő és felperes által egyedül teljesített adótartozás összegét, amelynek 50%-a megfizetésére kötelezte az alperest. Az alperes beszámítási kifogását teljes egészében alaptalannak találta, figyelembe véve a peres felek között 2007. március 12-én létrejött megállapodásnak azt a rendelkezését, amely szerint egymással szemben a megállapodásban foglaltakon kívül a feleknek egyéb követelése nem áll fenn, amit úgy értelmezett, hogy a peres felek a 2007. március 12. napján megkötött megállapodással valamennyi vitás kérdést rendezték egymás között. Tekintettel arra, hogy az alperes beszámítási kifogásának tárgyává tett valamennyi követelésről megállapította azok 2007. március 12-ét megelőző keletkezését, az alperes ellenkövetelését nem találta teljesíthetőnek. Az alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettségét a Ptk. 301.§ (1) bekezdése alapján határozta meg. A felperes pernyertességének arányát 93, az alperesét 7%-os mértékben meghatározva kötelezte a peres feleket a perköltségek ennek megfelelő mértékű viselésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, kérve az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a kereset teljes egészében történő elutasítását. Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és újabb határozat hozatalára történő utasítását kérte. Fellebbezését egyrészt azzal indokolta, hogy a 2007. március 17-i (helyesen: 12-i) megállapodás szerint a feleknek a továbbiakban semminemű követelése nem áll fenn egymással szemben, ez pedig kizárja azt, hogy a felperes a perben követelést érvényesítsen az alperessel szemben. Kifejtette azt az álláspontját is, hogy a felperes a szerződésszegő magatartásával, azaz a letét visszavételével saját maga tette érvényesíthetatlenné a 2007. március 12-i megállapodást. Ebből következően a felek jogviszonyában a megállapodásnak ez a része nem releváns, arra sem tényállás, sem jogi minősítés nem alapítható. Hivatkozott arra is, hogy a 2003. november 14-i megállapodásukban feltüntetettek szerint a házastársi közös vagyont négy banki hiteltartozás terhelte és ebben az első megállapodásban a felperes vállalta a hitelszerződésekből fakadó tartozások törlesztését 2007. december 31. napjáig, arra tekintettel, hogy a hitelekkel terhelt ingatlanokat és mezőgazdasági ingóságokat is ő használta. A felperes azonban e kötelezettségét nem teljesítette megfelelően emiatt a bankok „büntetőkamatot” állapítottak meg, illetve az ingatlan eladásakor magasabb összegű tőketartozás állt fenn, mint szerződésszerű teljesítés esetén állt volna fenn. Kifejtette azt az álláspontját, hogy a per a felek szerződéses viszonyának elszámolásáról szól, amely mögött több éves jogviszony húzódik meg, és a perben el kellett volna számolni azt az időszakot is, amelyben a 2003 és 2007 közötti hiteltörlesztéseknek meg kellett valósulnia. Álláspontja szerint a végső elszámoláskor az alperes javára kellett volna figyelembe venni a felperes mulasztásaiból adódott többletfizetési kötelezettségeket.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntése alapjául szolgáló tényeket helyesen állapította meg. Ténymegállapításait kiegészíti a másodfokú bíróság azzal, hogy a peres felek által 2003. július 23-án a N és Vidéke Takarékszövetkezetnél lekötött 500.000 forintot a felperes a lekötött összeg kamataival együtt 2008. július 23-án felvette. Az alperes jogi képviselője útján 2008. december 11-én felhívta a felperest ennek az összegnek az 50%-a, azaz 250.000 forint átadására. Ez a ténymegállapítás az elsőfokú íratok között 18/A/2. alatt csatolt okirati bizonyíték tartalmán alapul. A másodfokú bíróság az így kiegészített tényállást fogadta el az ítélezése alapjául.

Az elsőfokú bíróság a kiegészített tényálláshoz képest is túlnyomóan helyes jogi következtetések levonásával hozta meg érdemi döntését.

A peres felek között 2007. március 12-én létrejött megállapodás nem zárja ki a kereset jogalapját. Ennek 6. pontjában valóban kijelentették a szerződő felek, hogy amennyiben a megállapodásban részletezett összegek megfizetésre és a tartozások rendezésre kerülnek, egymással szemben semmilyen követelésük nem áll fenn. A kereset azonban a megállapodás tartalmán, annak 3. pontján alapul, a 6. pont pedig a megállapodás keretein kívül eső esetleges követelésekről, mint jogokról való lemondásról szól. A Ptk. 207.§ (4) bekezdése értelmében pedig a joglemondást kiterjesztően értelmezni nem lehet, azaz az nem vonatkoztatható a megállapodással átfogott, annak tárgyát képező kölcsönös követelésekre.

A közös adótartozás közös viselésére vonatkozó megállapodást nem érvénytelenítette és nem is tette érvényesíthetetlenné a letét felperes általi visszavétele. Ezzel összefüggésben utal a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által adott indokolásra, amely szerint a kötelezettségvállalás nem szűnt meg önmagában amiatt, hogy a peres felek az erre a célra elkülönített pénzt utóbb egyéb célokra költötték el. Az elsőfokú bíróságnak ezzel a jogi álláspontjával a másodfokú bíróság is egyetért.

A másodfokú bíróság sem vizsgálta a 2003. november 14-i megállapodáson alapuló tényeket és esetleges követeléseket tekintettel arra, hogy e megállapodás hatályát a peres felek a 2005. július 20-i szerződés megkötésével megszüntették, a 2007. március 12-i szerződés megkötése alkalmával pedig kölcsönösen kijelentették, hogy az utóbbi szerződésben foglalt vagyoni rendelkezéseken kívül egymással szemben egyéb követelésük nincs. Ez a nyilatkozat pedig kihat a korábbi 2003. november 14-i szerződésen alapuló esetleges követelésekre is.

Egyetért a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal a beszámítási kifogás érvényesíthetőségének hiánya tekintetében is, leszámítva a felperes által 2008. július 23-án felvett 500.000 forint 50%-ára, azaz 250.000 forint megfizetésére irányuló részét. Ez a követelés ugyanis a 2007. március 12-i, majd 2007. november 30-i megállapodás megkötését követően keletkezett, erre tehát nem vonatkozik az e megállapodásokba foglalt jogról való lemondás. Az alperesnek erre az ellenkövetelésére a felperes sem peren kívül, sem a peres eljárás folyamán a beszámítási kifogás előterjesztése és közlése után érdemben nem nyilatkozott, bírói felhívás ellenére sem, ezért a bíróság a Pp. 163.§ (2) bekezdésnek alkalmazásával tényként fogadta el, hogy a felperes által 2008. július 23-án felvett betét a peres felek házastársi közös vagyonába tartozott,

ennek megtérítését pedig az alperes követelheti a felperestől a Csjt. 31.§ (2) bekezdése alapján. Ezért ezt az ellenkövetelést a másodfokú bíróság a Ptk. 296.§-a alapján a felperes követelésébe beszámíthatónak találta és ezzel a tőkeösszeggel csökkentette a felperes javára megítélhető marasztalási tőkeösszeget.

Módosította a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság kamatfizetésre vonatkozó rendelkezését is. Az elsőfokú bíróság az alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettségét a Ptk. 298.§ b) pontja és 301.§ (1) bekezdése alapján határozta meg figyelembe véve a kereset korlátozottságát a kezdő időpont tekintetében. A felperes által megjelölt kamatfizetési kezdő időpont viszont csak a kereseti követelés egy része vonatkozásában tekinthető korlátozott igényérvényesítésnek. A felperes 11-es sorszámú beadványából kitűnően 2010. április 15-én 153.500, 2010. július 13-án 935.421 forint alperesre eső adótartozás teljesítése történt meg a részéről, a fennmaradó összeg teljesítése pedig az adóhatóság 30-as sorszámú beadványa szerint 2011. augusztus 02. napjáig történt meg. Az elsőfokú bíróság a teljes követelés után 2010. július 13. napjától kezdődően ítelt meg a felperes javára késedelmi kamatot, holott megállapíthatóan 1.088.921 forintot meghaladó részében később vált esedékessé az érvényesíthető kereseti követelés. A fennmaradó összeg felperes által történt teljesítésének pontos időpontja nem állapítható meg, csak az, hogy 2011. augusztus 02. napjáig a teljes követelés teljesítésre került a központi költségvetéssel szemben. A másodfokú bíróság az alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettségét az egyes részteljesítések időpontjához igazította figyelembe véve a kereset korlátozottságát a Pp. 215.§-a alapján.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 81.§ (1) bekezdése alkalmazása során helytelenül határozta meg a peres felek pervesztességének arányát, mert azt a módosított (leszállított) kereset összegéhez viszonyította, figyelmen kívül hagyva, hogy a felperes kereseti követelése eredetileg 7.702.215 forint tőke és járuléakai megfizetésére irányult és csak utóbb szállította le azt az elsőfokú bíróság ítéletében is rögzített mértékre. A kereset leszállítása esetén a leszállítással érintett rész tekintetében a felperest főszabály szerint pervesztésnek kell tekinteni. Így a peres felek pervesztességének aránya a felperesre terhesebb 52-48%. Ennek megfelelően módosította az elsőfokú bíróság perköltségviselésre vonatkozó rendelkezését a másodfokú bíróság a Pp. 81.§ (1) bekezdésének alkalmazásával.

A fentiekre tekintettel a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján - fellebbezett részében - részben megváltoztatta a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét és a Pp. 253.§ (3) bekezdése alapján hivatalból módosította az illetékfizetésre vonatkozó rendelkezést.

A fellebbezés túlnyomórészt sikertelen, ezért a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján az alperesnek kellene a másodfokú eljárásban felmerült költségeket viselnie. Az alperes azonban a másodfokú eljárásra kiterjedően teljes személyes költségmentességben részesült, a felperesnek pedig a másodfokú eljárásban perköltsége nem merült fel, ezért e tárgyban határozni nem kellett.

Pécs, 2012. június 14.

dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, dr. Döme Attila s.k. előadó
bíró, dr. Hrubai Adrienn s.k. bírónő